

Prezentare generala a operei Hanu-Ancutei scrisa de Mihail Sadoveanu - a doua parte

Acest "turnir al povestirii", configurat ca ceremonial al spunerii, cu formule de adresare protocolare, specifice stilului sadovenian, intr-o atmosfera imbelsugata, de petrecere si intimitate a cuvântului rostit la flacarile focului, dupa asfintitul soarelui, este marea intamplare a ciclului narativ Hanu-Ancutei.

In prima povestire, lapa lui Voda, naratorul principal fixeaza rama intregii structuri narrative, proiectand faptele in fabulosul folcloric, procedeu caracteristic demersului epic in povestiri. In mod voit (este vorba despre o strategie narativa), naratorul auctorial impinge istoria in legenda, propunand pentru intalnirea de la han un timp mitic. Indicatiile temporale din text sunt vagi, menite sa sugereze timpul rememorarii; ele sunt efectul folosirii sintagmelor nominale in care substantivul este articulat nedefinit ("intr-o toamna aurie", "intr-o departata vreme") ori al intrebuintarii adverbilor de timp si determinarilor atributive generice, cu un continut semantic abstract ("demult", "vremea de care vorbesc", "vremea aceea").

Tendinta de arhaizare a intamplarilor este neintrerupt secondata de tendinta idealizarii "lucrilor care s-au intamplat in vremea veche". "Paseismul nostalgic" (Sergiu Pavel Dan, op. cit.) este constanta psihologica a celor noua povestitori, decurgand poate din tineretea lor revoluta. Pentru mesterul lenache coropcarul (Cealalta Ancuta), aprobat de comisul Ionita, cele de altadata se afla in contrast cu cele de acum, iar schimbarea nu este in favoarea noului, - viziune de reminiscenta samanatorista: "Acum traiesti o lume noua si becisnica. (...) Si iernilepe-atunci erau mai tari (...) si verile erau mai imbelsugate. Apoi era si alta credinta-n Dumnezeu". "Vremea veche" dobandeste astfel contextual conotatia de treapta paradisiaca a existentei, la care autorul si naratorii deopotriva se raporteaza cu nostalgie, un fel de "Canaan" sadovenian (cf. G. Calinescu, Istoria literaturii romane de la origini pana in prezent). Este lumea "petrecerilor si povestilor", a belsugului si armoniei, care stimuleaza fantezia fabulatorie si amintirile, pastrand nestins sentimentul trecerii timpului si al caducitatii realizarilor omenesti.